

odborný časopis

cena: 69 Kč / 3 €

sociální služby

Když se chce
odejít – mentální
emigrace
v procesu

Zooterapie

„Veřejnost by měla začít
brát vážně potřebnost
sociálních služeb,“

říká náměstkyně pražského
primátora pro oblasti sociálních
věcí Alexandra Udženija

I sova umí léčit

Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky
www.apsscr.cz • www.socialnisluzby.eu

ročník: XXV.
červen–červenec 2023

Poradna konceptu Bazální stimulace

Na dotazy čtenářů odpovídá

**PhDr. Karolína Maloň
Friedlová, Ph.D.,**

certifikovaná lektorka
a supervizorka, jednatelka
INSTITUTU Bazální stimulace
podle Prof. Dr. FRÖHLICHA, s. r. o.

Dotaz:

Dobrý den,

jsme domov pro seniory a jeden z našich klientů byl nedávno postižen cévní mozkovou příhodou. Byl hospitalizován v nemocnici a nyní se vrátil do domova. Má ochrnutou celou pravou polovinu těla. Pán je pravák, takže se pravou rukou neobslouží. Může polykat, musíme ho ale krmit. Má mírně postiženou řeč, špatně vyslovuje, některým slovům není rozumět, ale nadávky umí říct velmi zřetelně. Chtěli bychom mu co nejvíce pomoci, proto se ptáme, jak máme postupovat.

L. M., vedoucí přímé péče

Odpověď:

U postižení poloviny těla, tedy hemiplegie, je nutné aplikovat alespoň jednou denně celotělovou somatickou Neurofyziologickou stimulaci. Aplikovat ji můžete i v rámci celkové toalety nebo při promazávání pokožky. Při umývání obličeje doporučuji aplikovat „asistovanou toaletu“. Pravou plegickou končetinu povedete s žínkou na obličej a umyjete klientovi obličej tímto způsobem. V rámci rehabilitace je potřeba provádět asistovaně pravou plegickou horní končetinou klienta i ostatní sebeobslužné běžné denní aktivity, tedy asistované podávání stravy, česání a holení. Touto formou péče budete rehabilitovat motorické paměťové vzorce. Asistovaným pohybům by měla předcházet stimulace senzoryky plegické končetiny, a to somatickou stimulací končetiny. Zpočátku ve směru po chlupu, tedy formou zklidňující stimulace. Důležité je situovat všechny předměty, noční stolek, televizi i návštěvy na plegickou stranu těla. Klient tak bude nucen při každém pohybu přenést váhu do postižené poloviny těla. Bude ji více vnímat i opticky, neboť zraková kontrola postižené strany těla má v rehabilitaci plegie rovněž velký význam. Pro rehabilitaci řeči můžete aplikovat prvky muzikoterapie a auditivní stimulace a pro stimulaci funkce orofaciálních svalů lze aplikovat Bodovou orofaciální stimulaci podle prof. Moralesa. ■■■

Je zřejmé, že v praxi může být pro poskytovatele velmi náročné poznat, zda se jedná o vážně míněný nesouhlas, či jen o okamžitou nespokojenost klienta.

ombudsman
veřejný ochránce práv

◀◀◀ 43

službu opustit, bude-li si to přát, a to s odpovídajícím zabezpečením (předáním dokladů, léků, financí a zařízením dalších nezbytností) a s vypořádáním závazků ze smlouvy a jejím ukončením, aby následně nedošlo k jeho újmě.⁸ V praxi však odchod klienta pravděpodobně nebude okamžitý, neboť bude potřebovat zajistit např. bydlení, navazující službu apod.⁹ Ideálním řešením je proto společná domluva klienta a poskytovatele na procesu odcházení (např. na přizpůsobení individuálního plánu klienta a na domluvě o způsobu ukončení smlouvy).¹⁰

Soud může také dojít k závěru, že je držení klienta v zařízení přípustné, a klient tak zůstává v zařízení.

V obou případech je přípustné odvolání proti rozhodnutí soudu, které však nemá odkladný účinek.¹¹

➤ Co dělat, když klient projeví vážně míněný nesouhlas znovu?

I přesto, že soud rozhodl o setrvání klienta v zařízení, mělo by zařízení zájem klienta o opuštění zařízení reflektovat a pokoušet se odstranit příčiny, pro které chtěl klient zařízení opustit. Tuto povinnost lze dovodit z obecné povinnosti poskytovatele poskytovat klientovi službu individuálním způsobem v souladu s jeho přáními a potřebami.¹²

Klient však může projevit nesouhlas s pobytem v zařízení znovu. V této situaci se ochránce setkává s přetrvávající nejistotou poskytovatelů, jak v této situaci postupovat, či přímo s jejich nesprávným postupem. Je proto nutné zdůraznit, že i pokud soud rozhodl o přípustnosti držení klienta v zařízení, neznamená to, že klient nemůže vážně míněný nesouhlas projevit znovu

a že poskytovatel již jeho projev nemusí oznamovat soudu.

Naopak, poskytovatel je povinen učinit oznámení vůči soudu kdykoliv, pokud vyhodnotí, že se jedná o vážně míněný nesouhlas. Právní úprava opakovaný projev vážně míněného nesouhlasu předvídá a jediný limit stanovuje soud. Soud **může další řízení ze stejných důvodů zahájit až po uplynutí 30 dnů od právní moci rozhodnutí**, kterým byla vyslovena přípustnost držení člověka v zařízení sociálních služeb.¹³

Oznamovací povinnost zařízení tím však není nikterak dotčena. Dojde-li i během lhůty 30 dnů od právní moci rozhodnutí k vyjádření dalšího vážně míněného nesouhlasu s poskytováním pobytové sociální služby, **musí poskytovatel sociální služby splnit svoji oznamovací povinnost vůči soudu.** Soud v této lhůtě další řízení zahájí pouze, pokud je oznámení založeno na nových podstatných okolnostech, které předchozím pravomocným rozhodnutím nebyly posouzeny.¹⁴ **To, zda se jedná o nové podstatné okolnosti, není na posouzení poskytovatele, ale na posouzení soudu. Proto poskytovatel musí splnit svou oznamovací povinnost i v této lhůtě.**

➤ Závěr

Je zřejmé, že v praxi může být pro poskytovatele velmi náročné poznat, zda se jedná o vážně míněný nesouhlas, či jen o okamžitou nespokojenost klienta. **Vzhledem k tomu, že je omezení osobní svobody zcela zásadním zásahem do základních lidských práv a svobod, mělo by zařízení v pochybnostech vždy postupovat ve prospěch minimalizace zásahu do těchto práv, tedy případ soudu oznámit.**

Poskytovatel také musí mít na paměti, že **rozhodnutí soudu** o přípustnosti držení klienta v zařízení **neznamená zánik oznamovací povinnosti do budoucna a že i další vážně míněný nesouhlas klienta musí soudu oznámit.** ■■■

⁸ Doporučený postup MPSV č. 5/2018 op. cit.

⁹ Pozn.: Do hledání dalšího řešení klientovy situace má být zapojen opatrovník či obecní úřad s rozšířenou působností (ve smyslu § 92 zákona o sociálních službách).

¹⁰ Doporučený postup MPSV č. 5/2018 op. cit.

¹¹ Ustanovení § 84a odst. 6 ve spojení s § 73 zákona o zvláštních řízeních soudních.

¹² Viz kritérium 1 a) a b) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách.

¹³ Dle ustanovení § 84b zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴ Trněná K., Zákon o zvláštních řízeních soudních. § 84b. Komentář. 2. vydání. In: Beck – online [online]. Praha: Nakladatelství C. H. Beck. Copyright © [cit. 10. 5. 2023] ISBN 978-80-7400-788-0.